

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Aliona Rusnac în numele inculpatului și de inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 22 martie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Dediu Sergiu Vladimir, născut la 20 noiembrie 1986, originar și domiciliat mun. Bălți, str-la Dubăsari 15.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.04.2014 - 22.03.2016;

Instanța de apel: 13.04.2016 - 25.05.2016;

Instanța de recurs: 08.08.2016 - 14.12.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 22 martie 2016, Sergiu Dediu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 201¹ alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare;

- art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 5 ani închisoare, fără amendă.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 5 ani 6 luni închisoare, fără amendă.

Potrivit art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită a fost adăugată pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Bălți din 19 noiembrie 2013, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Sergiu Dediu la 12 martie 2014, aproximativ la ora 12.30, aflându-se pe str. T. Vladimirescu, mun. Bălți, prin aplicarea unei lovituri cu capul în regiunea feței lui Igor Dragan, i-a cauzat dureri fizice și în mod deschis a sustras de la acesta din 4 bancnote cu valoarea nominală a câte 50 lei fiecare, cauzându-i o daună materială în sumă totală de 200 lei.

Tot el, locuind împreună cu mama sa, Veronica Dediu, pe adresa mun. Bălți, str-la Dubăsari 15, periodic, începând cu luna martie 2013, a săvârșit fapte de

violență în familie, exprimate prin acțiuni intenționată, manifestată fizic și verbal, săvârșită de către fiu asupra mamei, care a provocat suferință fizică și psihică, în următoarele circumstanțe: manifestând lipsa de stimă și respect față de mama sa, începând cu luna martie 2013, când a revenit în țară și a început a locui cu mama sa, periodic isca certuri nemotivate, înjosind-o și numind-o cu cuvinte necenzurate, cauzându-i suferințe psihice, aplicându-i lovituri, astfel cauzându-i dureri, precum și amenințând-o cu răfuială fizică, insuflându-i frică față de sine, iar la 06 martie 2014, aproximativ la ora 21.00, aflându-se la domiciliu și fiind în stare de ebrietate, a creat un conflict nemotivat, numind-o pe mama sa cu cuvinte necenzurate, înjosind-o, cauzându-i astfel suferință psihică și continuându-și acțiunile violente, a apucat-o de gât, împingând-o și ca rezultat ultima a căzut și s-a lovit cu capul de podea, cauzându-i dureri fizice și leziuni corporale care, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 102 D din 17 martie 2014, se califică ca leziuni neînsemnate.

3. Avocatul Aliona Rusnac în numele inculpatului Sergiu Dediu, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Sergiu Dediu să fie achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, să îi fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivare a invocat că, prima instanță nu a apreciat just probele pe cauză care sunt suficiente, directe, utile, care în ansamblu coroborează între ele și care confirmă că inculpatul Sergiu Dediu nu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) Cod penal.

Motivarea soluției precum că probele administrate în cumul cu alte documente ale cauzei penale care coroborează cu declarațiile inculpatului, ale părții vătămate și a declarațiilor martorilor formează un ansamblu probator ce pe deplin confirmă vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) Cod penal, nu corespunde materialelor cauzei.

Totodată, apelantul a indicat că în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, inculpatului urmează să îi fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate, deoarece pe acest capăt de învinuire inculpatul a recunoscut vina, s-a căit în cele săvârșite, iar partea vătămată l-a iertat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, a fost admis apelul, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Sergiu Dediu, potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și art. 60 Cod penal, a fost liberat de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, din motivul expirării termenului prescripției de tragere la răspundere penală;

- Sergiu Dediu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 5 ani închisoare, fără amendă.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită a fost adăugată parțial pedeapsa aplicată și neexecutată prin sentința Judecătorei Bălți din 19 noiembrie 2013, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă 5 ani

6 luni închisoare, fără amendă, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, judecând cauza penală, prima instanță a verificat complet, sub toate aspectele și obiectiv a dat probelor administrate apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Sergiu Dediu în faptele incriminate și a făcut o încadrare juridică justă a acțiunilor acestuia în baza art. art. 201¹ alin. (1), 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Instanța de apel a indicat că, probele și anume: declarațiile părților vătămate Veronica Dediu și Igor Dragan, martorului Eugenia Ulmadă, inculpatului Sergiu Dediu depuse la urmărirea penală (f.d.22, vol.I); plângerea părții vătămate Igor Dragan (f.d.5, vol.I); plângerea părții vătămate Veronica Dediu (f.d.3, vol.II); informația telefonică parvenită la unitatea de gardă (f.d.4, vol.II); raportul de constatare medico-legală nr. 102 D din 17 martie 2014 (f.d.24, vol.II); procesul-verbal de ridicare (f.d.28, vol.II); materialul de control nr. 20130407287 (f.d.29-50, vol.II), au fost administrate de către prima instanță în corespundere cu cerințelor prevăzute de art. 101 Cod de procedură penală, care au fost întemeiate pe baza sentinței de condamnare, coroborând între ele și demonstrând pe deplin vinovăția inculpatului Sergiu Dediu în săvârșirea faptelor infracționale reținute în sarcina acestuia.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Ivan Maistruc depuse în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, deoarece nu coroborează cu celelalte probe, persistând unele dubii rezonabile privind credibilitatea acestora, or, declarațiile lui Ivan Maistruc precum că, Igor Dragan singur i-a dat lui Sergiu Dediu bani în bancnote de 100 sau 200 lei, din buzunarul pantalonilor, fără aplicarea violenței, vin în contradicție atât cu declarațiile părții vătămate, cât și ale inculpatului, potrivit cărora banii se aflau în portmoneu, fiind în bancnote cu nominalul de 50 lei.

Mai mult, Ivan Maistruc a relatat că, în momentul în care el s-a apropiat, conflictul deja derula și el nu a văzut începutul.

Astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a constatat fapta inculpatului și a încadrat-o în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar dezacordul părții în proces cu soluția adoptată pe acest capăt de învinuire, nu constituie temei de casare a sentinței în circumstanțele stabilite în cauză.

Motivele aduse de către apelant, precum că prima instanță nu a dat apreciere cuvenită probelor din dosar, ține de starea de fapt, iar în urma verificării probelor, instanța de apel a ajuns la concluzia, că este imposibilă o nouă apreciere a acestora în modul propus de autorul apelului, or, probele acumulate și administrate în cazul procesului sunt în coroborare cu circumstanțele stabilite ale cazului, cu starea de fapt reținută și de drept apreciată de către prima instanță.

Prin prisma probelor administrate, instanța de apel în urma verificării motivelor a ajuns la concluzia că actele cauzei dovedesc legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au generat adoptarea sentinței de condamnare în privința lui Sergiu Dediu în baza art. art. 201¹ alin. (1), 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

La capitolul individualizării pedepsei în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod

penal, instanța de apel a menționat că, prima instanță i-a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă, care corespunde principiului proporționalității, considerând că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, fără amendă.

În ce privește învinuirea adusă inculpatului Sergiu Dediu în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, instanța de apel a constatat temeiurile de încetare a procesului penal intentat pe acest fapt, așa cum, au fost întrunite condițiile pentru aplicarea art. 53 lit. g) Cod penal.

Astfel, cu trimitere la prevederile art. art. 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, art. art. 16 alin. (2), 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, instanța de apel a dispus încetarea procesului penal pe capătul de învinuire în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenului prescripției de tragere la răspundere penală.

Totodată, instanța de apel stabilind că, pedeapsa aplicată lui Sergiu Dediu prin sentința Judecătorei Bălți din 19 noiembrie 2013, nu a fost executată, a considerat necesar de a aplica în privința acestuia art. 85 alin. (1) Cod penal.

5. Avocatul Aliona Rusnac în numele inculpatului Sergiu Dediu, în temeiul pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Sergiu Dediu să fie achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

În motivare a invocat că, la examinarea cauzei, instanțele de fond nu au luat în considerație argumentele invocate de apărare, mai mult, le-au respins ca nefondate, apreciindu-le critic, susținând argumentele învinuirii, fără a aprecia just probele pe cauză, care sunt suficiente, directe, utile, care în ansamblu coroborează între ele și confirmă că inculpatul nu a săvârșit infracțiunea incriminată.

În opinia recurentului, atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au ținut cont de prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar motivarea instanțelor că, probele administrate în cumul care coroborează cu declarațiile inculpatului, ale părților vătămate și a martorilor, formează un ansamblu probator ce pe deplin confirmă vinovăția inculpatului Sergiu Dediu în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, nu corespunde materialelor cauzei.

Subsidiar a invocat recurentul că, de către apărare au fost prezentate probe precum, că inculpatul a lovit partea vătămată nu pentru a sustrage banii acestuia, dar în urma unui conflict iscat între ei din cauza unei doamne, fapt confirmat și de martorul Ivan Mastruc audiat în ședința de judecată a instanței de apel.

5.1. Inculpatul Sergiu Dediu, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea parțială a acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

În motivare a invocat că, urmărirea penală a fost efectuată superficial, or partea vătămată a explicat că incidentul a avut loc din întâmplare și careva pretenții față de inculpat nu are.

Indică recurentul că, a invocat motivele date în plângerea adresată Curții de Apel Bălți, însă instanța de apel nu s-a expus asupra acestor argumente și nu a

examinat obiectiv probele administrate la caz.

Subsidiar a invocat că, de către procuror a fost exercitată presiune asupra părții vătămate, iar ca rezultat, în instanța de apel partea vătămată și-a schimbat depozițiile.

6. Asupra recursului declarat de avocatul Aliona Rusnac în numele inculpatului a prezentat referință procurorul care a indicat că, motivele invocate de recurent privind aprecierea eronată a probelor și nevinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, sunt neîntemeiate, deoarece aceste motive au fost invocate și în apel, asupra cărora instanța de apel s-a expus detaliat, apreciind toate probele potrivit art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală, iar concluzia privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) Cod penal, rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal reține că, avocatul Aliona Rusnac, făcând trimitere în recursul său la temeiul prevăzut de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când faptele săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, n au indicat concret normă în care urma a fi încadrată juridic fapta săvârșită de inculpat, or poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, din conținutul recursurilor declarate rezultă că recurenții critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când

hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Însă, acest temei pentru declararea recursului ordinar nu și-a găsit confirmare la examinarea recursurilor înaintate, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurenți.

În pct. 18 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a R. Moldova nr. 9 din 30 octombrie 2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, este atenționat că instanța de recurs controlează dacă s-a aplicat corect dreptul față de faptele stabilite de către instanța de apel și dacă faptele au fost constatate respectându-se normele de drept material sau procesual.

Astfel, se relevă că, respectând prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, fiind cercetate suplimentar probele administrate de prima instanță, astfel ajungând la concluzia corectă enunțată supra la pct. 4 al prezentei decizii.

Colegiul penal a stabilit că, în sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

În acest context, instanța de recurs menționează că, din conținutul deciziei instanței de apel rezultă, că ultima corect a reținut constatarea faptei și circumstanțele săvârșirii infracțiunii de către Sergiu Dediu, de către prima instanță, descriindu-le în partea descriptivă, ulterior, motivând concluzia de vinovăție a acestuia.

Sub acest aspect, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis careva erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Prin urmare, Colegiul penal, reține că instanțele de fond, verificând minuțios probele administrate legal de către organul de urmărire penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-au dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, fiind stabilite cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului Sergiu Dediu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță.

Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârile CEDO Garcia Ruis vs. Spania, Helle vs. Finlanda).

Pe lângă aceasta, recursurile date, potrivit argumentelor invocate, care nu conțin referire la concrete erori de drept și clar definite, sunt întemeiate doar pe

critica modului în care instanțele de fond au apreciat circumstanțele cauzei și probele administrate.

Însă, pornind de la relevanțele art. art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice suport legal.

Este de observat că motivele invocate în recursurile menționate au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CEDO (hotărârea CEDO Bujnița vs. Moldova), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, just a concluzionat că prima instanță, analizând probele administrate, corect a stabilit și a reținut în sarcina inculpatului Sergiu Dediu încadrarea juridică corespunzătoare prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal, verificând materialele dosarului, specifică că judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, adoptând o soluție corectă în speță.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului Aliona Rusnac prin care susține că, inculpatul a lovit partea vătămată nu pentru a sustrage banii acesteia, dar în urma unui conflict iscat între ei din cauza unei doamne, fapt confirmat și de martorul Ivan Maistruc audiat în ședința de judecată a instanței de apel, deoarece instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului dat, fiindcă contravin cu celelalte probe administrate la caz.

Referitor la criticele formulate de inculpat că, partea vătămată a explicat că incidentul a avut loc din întâmplare și careva pretenții față de inculpat nu are, precum și că a invocat motivele date în plângerea adresată Curții de Apel Bălți, însă instanța de apel nu s-a expus asupra acestor argumente, Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute, deoarece în ședința instanței de apel, partea vătămată a confirmat faptul că inculpatul i-a restituit prejudiciul material cauzat, din care motiv nu are careva pretenții față de acesta (f.d.141-verso vol.II), iar la materialele cauzei nu este anexată o astfel de plângere, care ar confirma cele invocate de inculpat.

Colegiul penal respinge ca neîntemeiat argumentul inculpatului prin care susține că, de către procuror a fost exercitată presiune asupra părții vătămate, iar ca rezultat, în instanța de apel partea vătămată și-a schimbat depozițiile, deoarece

partea vătămată în instanța de apel a depus aceleași declarații ca și în prima instanță.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Aliona Rusnac în numele inculpatului și de inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 mai 2016, în cauza penală în privința lui ***Dediu Sergiu Vladimir***, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 ianuarie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev